

2018

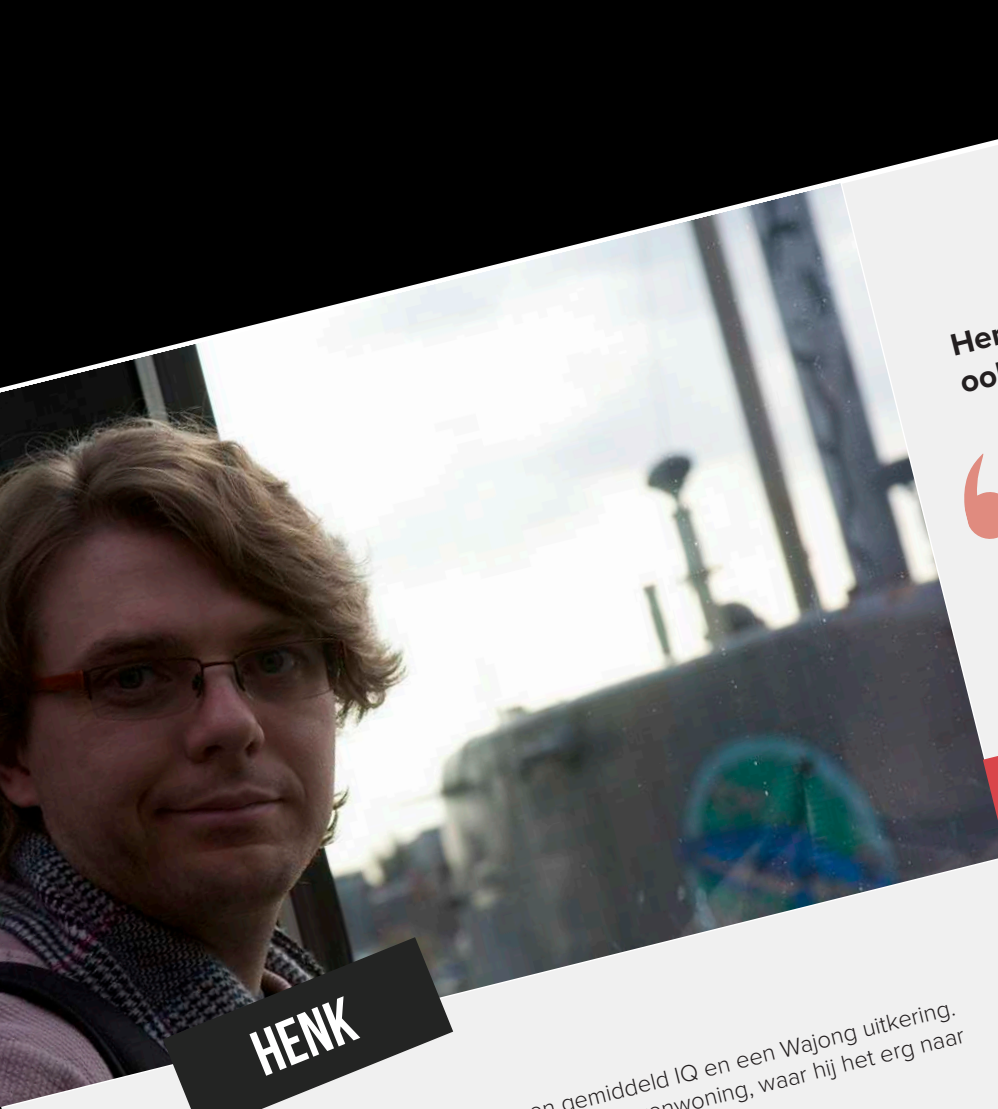
Socionas: Bringing the systemic view into the design for health and sustainability

Van Gessel, Christa and Van der Lugt, Remko and De Vries, Rosa

Suggested citation:

Van Gessel, Christa and Van der Lugt, Remko and De Vries, Rosa (2018) Socionas: Bringing the systemic view into the design for health and sustainability. In: Proceedings of RSD7, Relating Systems Thinking and Design 7, 23-26 Oct 2018, Turin, Italy. Available at <http://openresearch.ocadu.ca/id/eprint/2762/>

DESIGNERS DESIGN WELL WITH
STORIES OF REAL PEOPLE IN
THEIR HEADS

HENK

Henk is een volwassen man met autisme, een gemiddeld IQ en een Wajong uitkering. Hij is 36 jaar en woont al lang op zichzelf in een seniorenwoning, waar hij het erg naar zijn zin heeft. Hij heeft een computer en een smartphone. Hij vindt eigen regie heel belangrijk. Voor hem is de regie uit handen geven ook eigen regie. Als er te veel wordt overgenomen zonder zijn toestemming kan hij flippen. Momenteel volgt Henk een dag in de week een opleiding tot ervaringsdeskundige. De overige zes dagen is hij thuis. De portier van de woning helpt Henk bij het uitvoeren van praktische klussen, bijvoorbeeld als zijn toilet zo efficiënt mogelijk. Henk doet alles het liefst zo efficiënt mogelijk. Als Henk 's ochtends opstaat en zijn koffiezetapparaat is stuk dan is dat erg moeilijk voor hem. Henk wil graag sociale activiteiten organiseren zoals bijvoorbeeld samen voetbal kijken, maar het is moeilijk en gebeurt uiteindelijk niet. Met hulp van zijn vader is Henk lid geworden van een huishoudelijke hulp. De Henk heeft een huishoudelijke hulp van H. Henk heeft een cijfer gegeven voor zijn goed. Daardoor pikt de hulp moet geven voor zijn. Als Henk een cijfer bereikt/geleerd heeft vindt dat hij al veel bereikt/geleerd heeft. De succesfactoren zijn: moeder (die hem die de boodschappen komt brengen. Henk krijgt geen begeleiding van een

Henk kan urenlang met hetzelfde bezig zijn, daar wordt hij ook erg gelukkig van.

“Deze week was een perfecte week. Ik heb de perfecte anti-aanbakpan gekocht na lang onderzoek doen heb ik de allerbeste gevonden”

Routine, efficiëntie, wil meer sociale contacten

- Ik wil:
- altijd de beste keuze maken zodat ik alles onder controle heb
 - zelf verhuisdozen inpakken zodat anderen niet aan mijn spullen zitten
 - mijn boodschappen laten bezorgen zodat ik de winkel niet in hoef
 - voorkomen dat ik iets fouts zeg zodat ik NIET voor aap sta
 - graag andere mensen met autisme helpen omdat ik veel ervar

THE MOTHERING PARTNER

Thea, 51

Bemoederend en vertroetelend. Neemt alle taken op zich, wil te graag helpen en te veel doen.

“Mensen noemen me wel eens een duizendpoot omdat ik zo goed kan multi-taken.”

SOCIAL PART-TIMER

Farah
Student, 22

“I like to have a small chat with customers”

Store targets
uniformity
Fun with colleagues
Interact with customers

HARD WORKING PART-TIMER

Wouter
In highschool, 16

“With all those demanding customers, I can't do my job”

Interact with customers
uniformity
Store targets
Fun with colleagues

HEAD OF DEPARTMENT

Ingmar
Feels responsible, 27

“When I work I am way more strict than how I am normally”

Fun with colleagues
Interact with customers
Store targets
uniformity

7 jaar
Hobby's: tekenen en buiten zijn

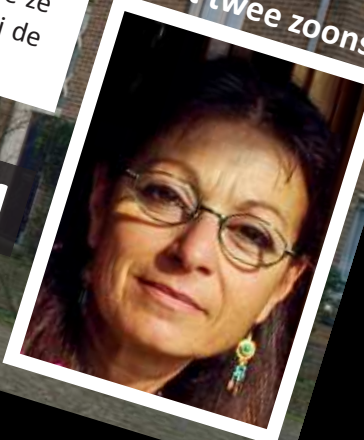

“Bij voetbal mag ik altijd scheidsrechter zijn, ik kan namelijk niet ver lopen”

Igor is zeven jaar en woont met zijn ouders en zijn zusje Laura in de Utrechtse wijk heeft Cerebrale Parese. Zijn hersenen zijn bij zijn geboorte beschadigd door zuurstof zijn benen en zijn armen niet zo goed kan bewegen. Igor kan niet loslopen en n Ondanks deze problemen is hij een actieve jongen en is hij altijd positief. Dit heeft danken aan zijn ouders, ze benadrukken altijd wat hij nog wel kan in plaats van wat hij Igor gaat naar de kinderfysiotherapeut die hem helpt om zo goed mogelijk me beweegactiviteiten zoals buitenspelen en gymmen. Dat is om de hoek, daar loopt hij heen. Ook is hij onder behandeling van een kinderrevalidatiearts in het revalidatiecentrum Igor zit in groep 3 van een normale basisschool en zit met 28 andere kinderen in de klas. H drierieler naar school samen met zijn zusje Laura en zijn moeder. Zijn looprek kan hij meenemen. De juf stimuleert Igor om te bewegen en alle afstanden met zijn looprek te lopen het net als zijn ouders belangrijk dat hij zo goed mogelijk mee kan doen met buitenspelen e met de andere kinderen. Ze vindt het echter ook moeilijk om te bedenken hoe hij mee kan deze activiteiten en hoe zij hem daarin kan ondersteunen. De kinderfysiotherapeut komt soms om de juf en zijn ouders hierin te ondersteunen, zodat Igor op zijn manier mee kan de bijvoorbeeld voetballen op het plein en de gymles. Op die manier hoeft Igor niet aan de kant te Igor zijn ouders maken zich soms zorgen over de toekomst. Het lopen gaat iets achteruit en kunnen ze hun gezinsleven nog op deze manier voortzetten?

Marjan de Boer is 50 jaar en heeft chronische lage rugklachten. Ze is gescheiden en heeft twee zoons: Bas is 20 en Daniël is 22. Marjan woont in Amersfoort en haar zoons studeren in Utrecht, ze komen ongeveer eens per maand bij haar langs. De rugklachten vormen eigenlijk al 15 jaar een terugkerend probleem, de laatste tijd komen ze steeds meer op de voorgrond te staan. Er zijn röntgenfoto's gemaakt en daarop is een beginnende vorm van artrose te zien in de lage rug. Artsen hebben Marjan verteld dat er “geen operatie-indicatie” is. Ze is daarom de afgelopen jaren al meerdere keren bij een fysiotherapeut geweest, maar de klachten worden niet echt minder. Marjan verzuimt sinds 6 maanden van haar werk in de thuiszorg. Dit is lichamelijk erg zwaar werk en Marjan durft het al een tijd niet meer aan; ze is bang dat tillen en draaien haar rugproblemen alleen maar groter zullen maken. Marjan zou heel graag haar hobby's fietsen en tennis weer oppakken, alsmede makkelijker kunnen bukken en langer kunnen staan en lopen om haar werk weer te kunnen doen. Door alle dingen die ze niet meer doet heeft Marjan het gevoel dat minder goed zichzelf kan zijn. Ze is onder controle bij de praktijkondersteuner van de huisarts die haar medicijnen hebben gegeven tegen haar depressie.

50 jaar
Hobby's: tennis en fietsen
Heeft twee zoons

MARJAN

“Ik ben bang om te bewegen, ik ben bang dat het nog erger wordt”

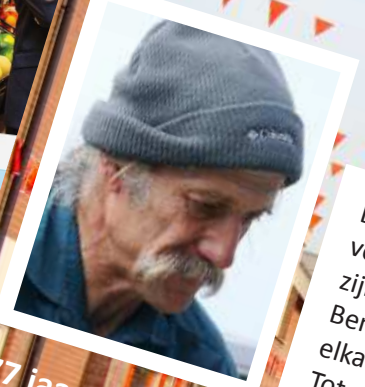
MANAGER

Ron
Runs the s

“I want to improve but in the first employees to be fo

77 jaar
Woont samen met zijn vrouw Hetty

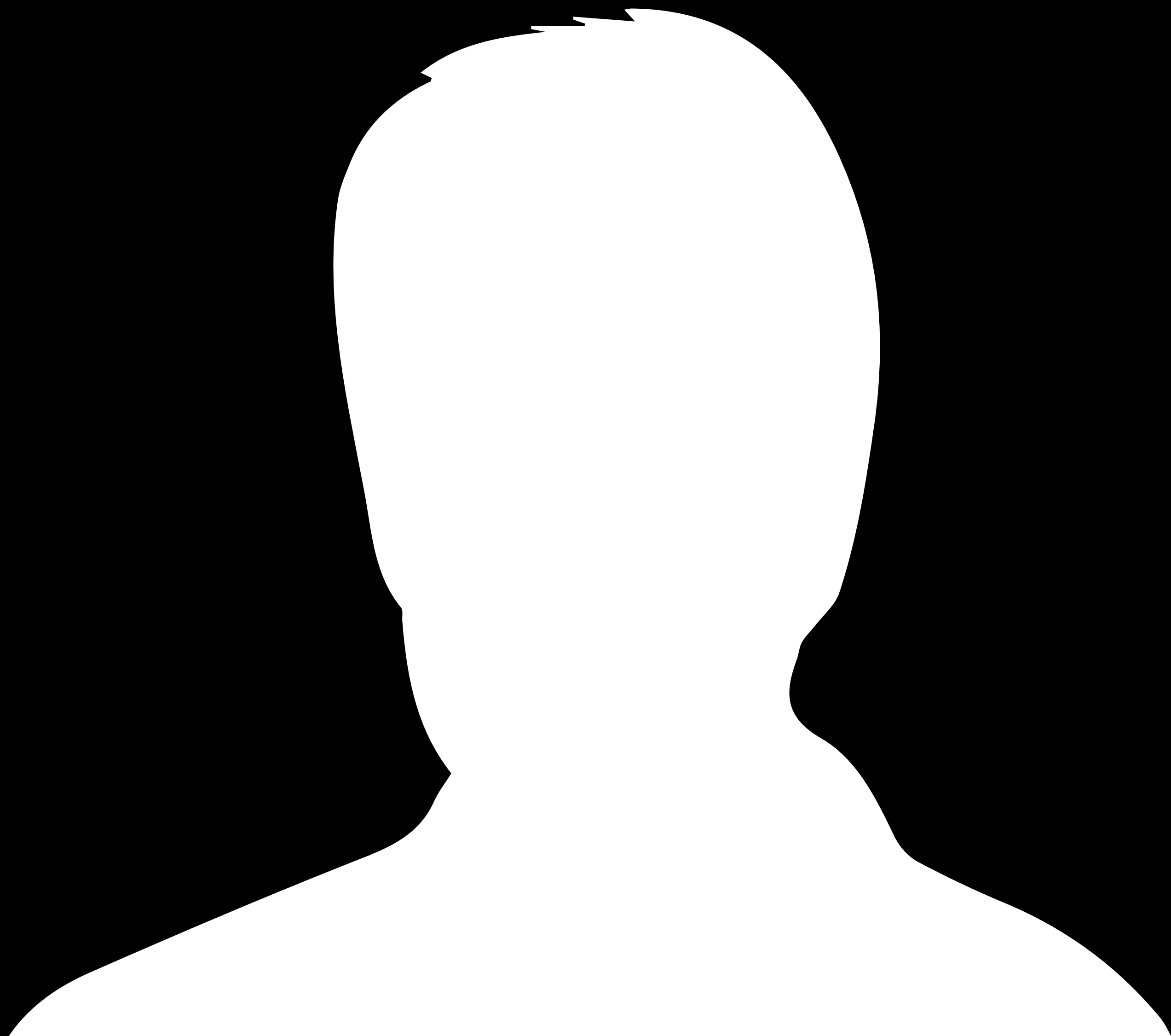
Ben is 77 jaar en heeft al langere tijd last van vermoeidheid, benauwdheid bij inspanning en hij hoest veel. Drie jaar geleden heeft hij de diagnose “COPD” gekregen; dit is een chronische longaandoening. Tot zijn 58ste werkte hij als stratenmaker, dit werk deed hij altijd met veel plezier. Ben woont samen met zijn vrouw Hetty in Sterrewijk. Het is een gezellige volksbuurt, waar iedereen elkaar kent. Tot vorig jaar fietste hij dagelijks een rondje door de buurt en maakte overal een praatje. Helaas heeft hij daar geen energie meer voor. Op goede dagen loopt hij een klein rondje door de buurt, ieder bankje is een nieuw doel. Op de meeste dagen heeft hij geen energie om naar buiten te gaan en voelen zijn benen zo moe, dan blijft hij thuis in zijn stoel zitten. Hij merkt dat zijn conditie langzaam maar zeker slechter wordt. Zeker na de dubbele longontsteking van een maand of drie geleden, waarvoor hij nog een week opgenomen is geweest in het ziekenhuis. Hij doet het maar even rustig aan. Hetty merkt ook dat Ben niet meer de energieke, sociale Ben van vroeger is. Ze vindt dat erg en zorgt daarom extra goed voor Ben. Ben geniet van deze zorg door zijn vrouw. Misschien wel extra vanwege het grote gemis van sociale contacten buitenshuis.

BEN

“Ik verlang terug naar vroeger, toen kon ik meer en had ik meer energie”

HUMAN-CENTEREDNESS
CAN ALSO **BE A PITFALL**

ALEX 78, stroke patient

*"My physiotherapist,
says I have to be
more active, but I
don't know how."*

CHARLIE 38, physiotherapist

*"I'm sure he
didn't do anything
at home"*

*"Alex, I have many
new exercises for you,
you should do them at
home"*

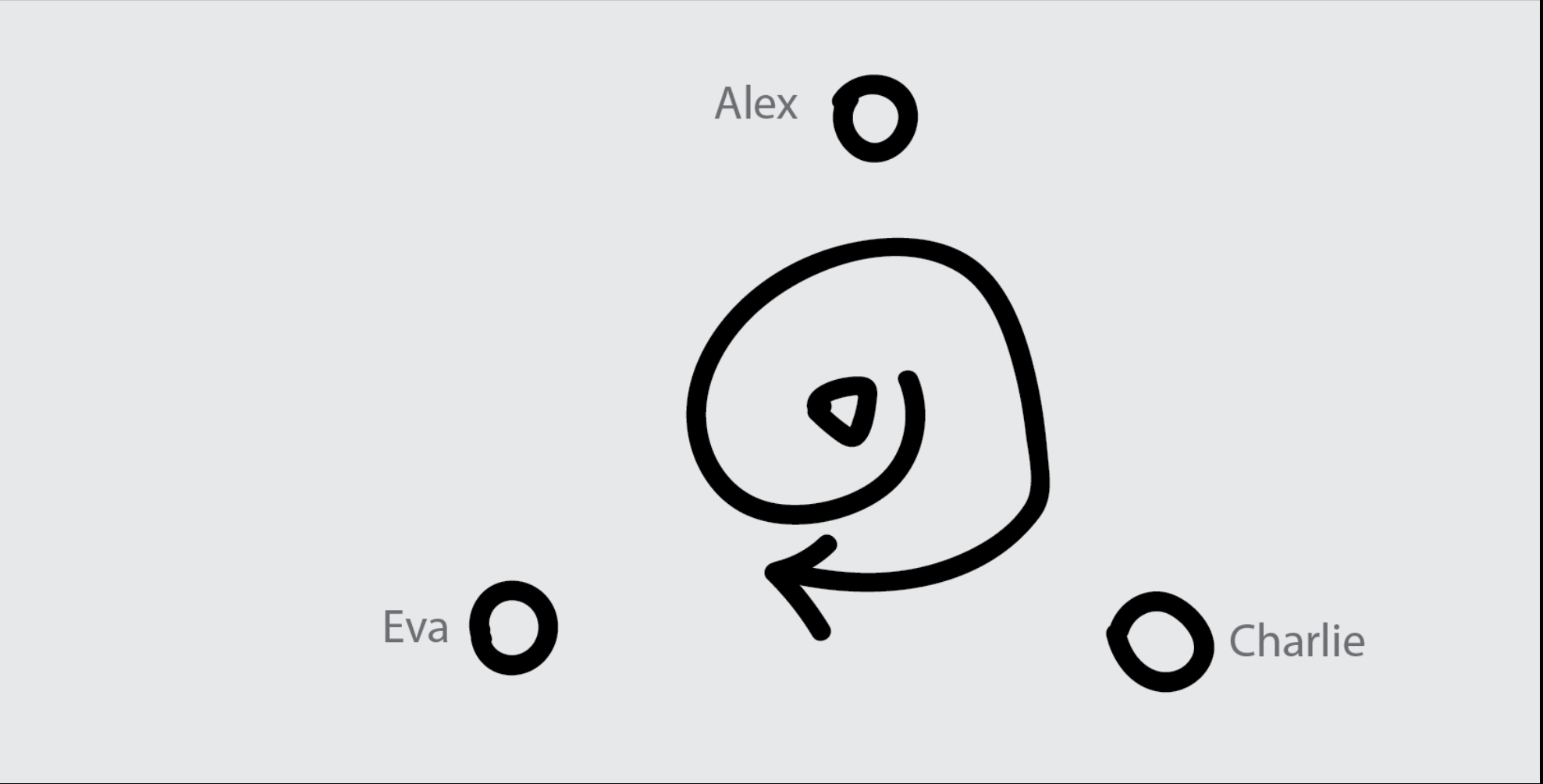
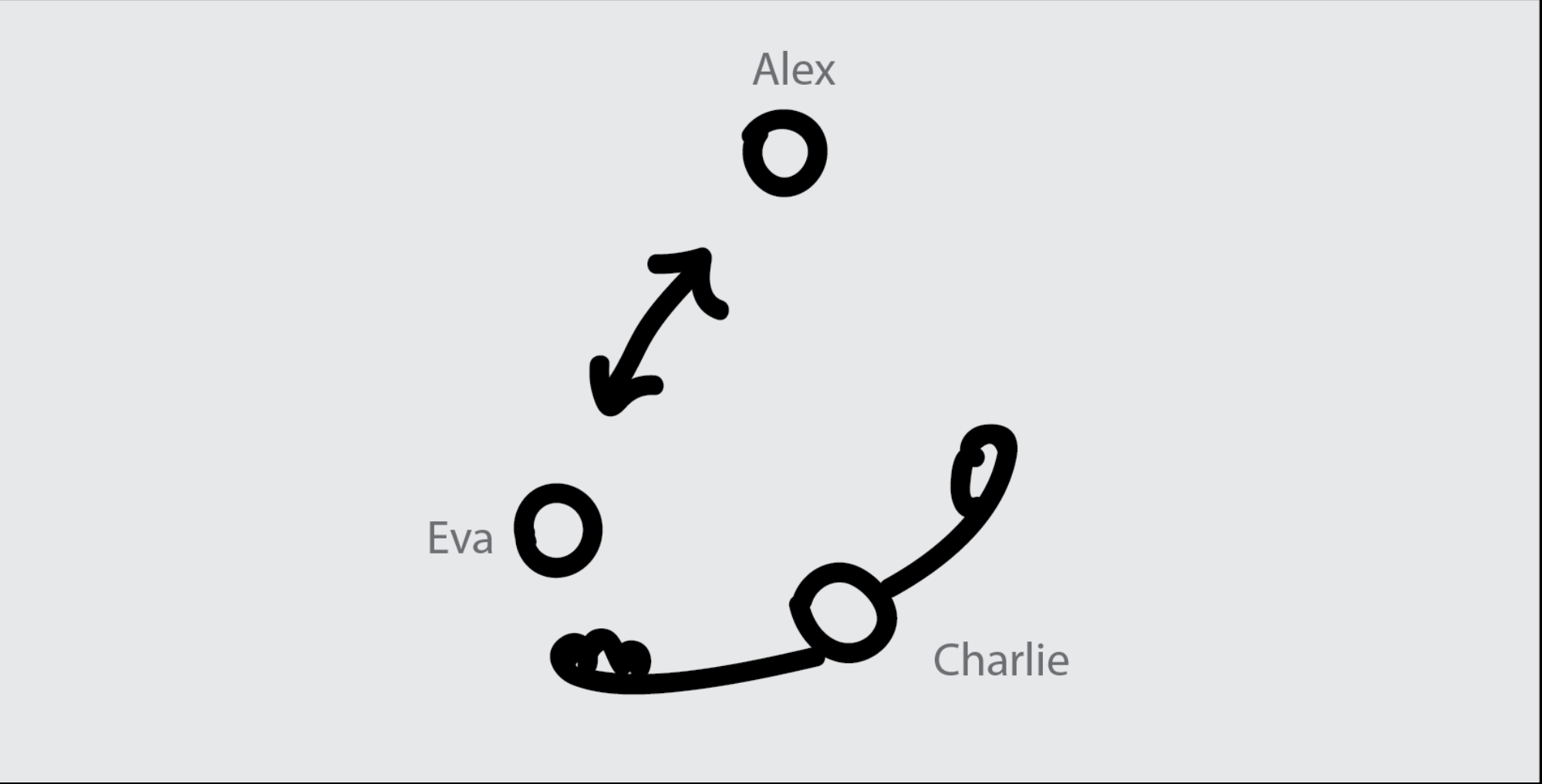
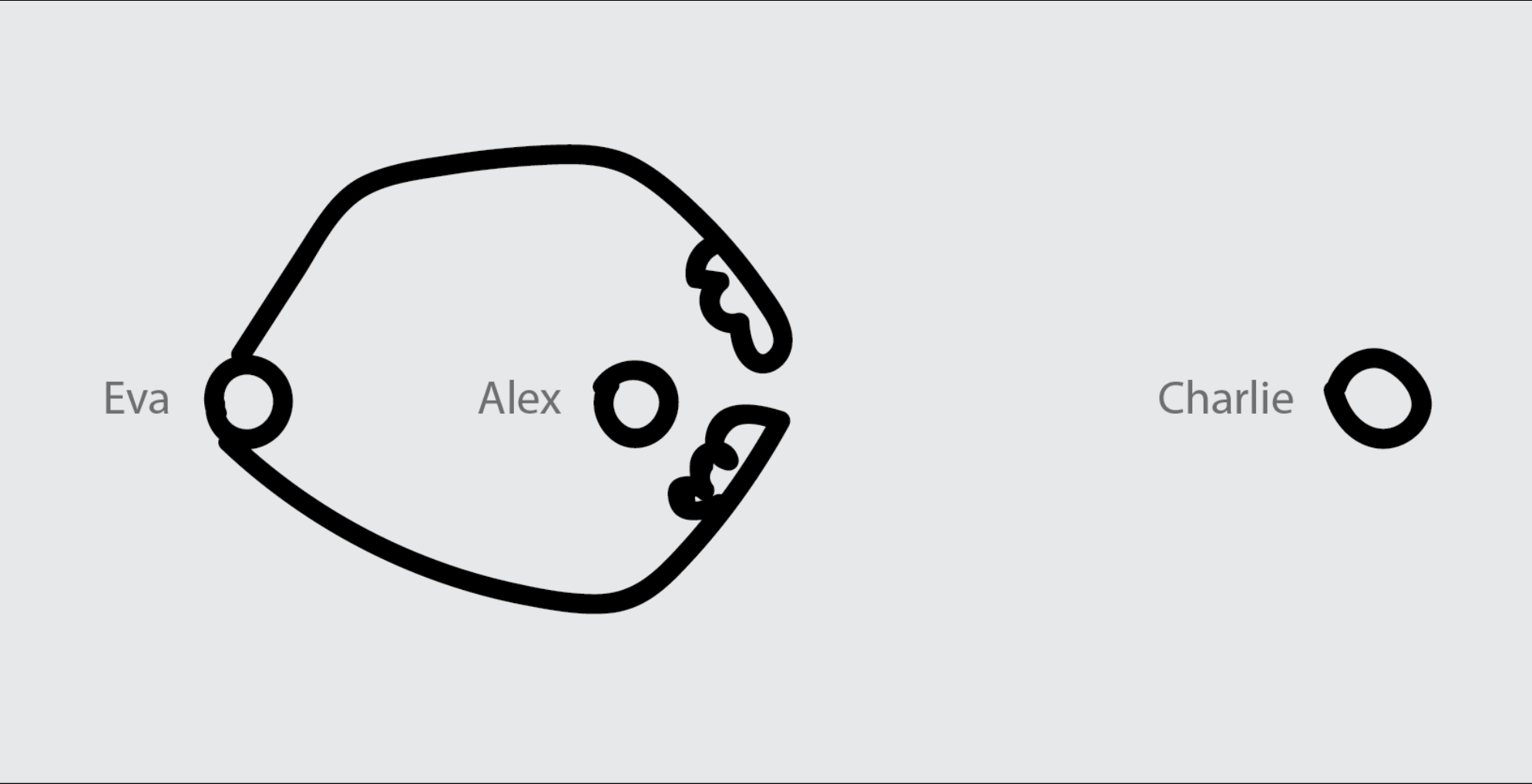

CHARLIE 71, partner of Alex and care giver

*"Ohh, I am
scared he will
fall"*

*"Just sit down, Alex,
I will take care of
everything"*

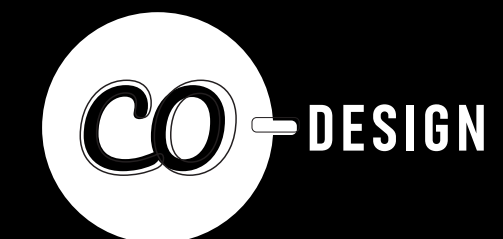

SOCIONAS

SOCIONAS

Remko van der Lugt & Rosa de Vries (& Christa van Gessel)

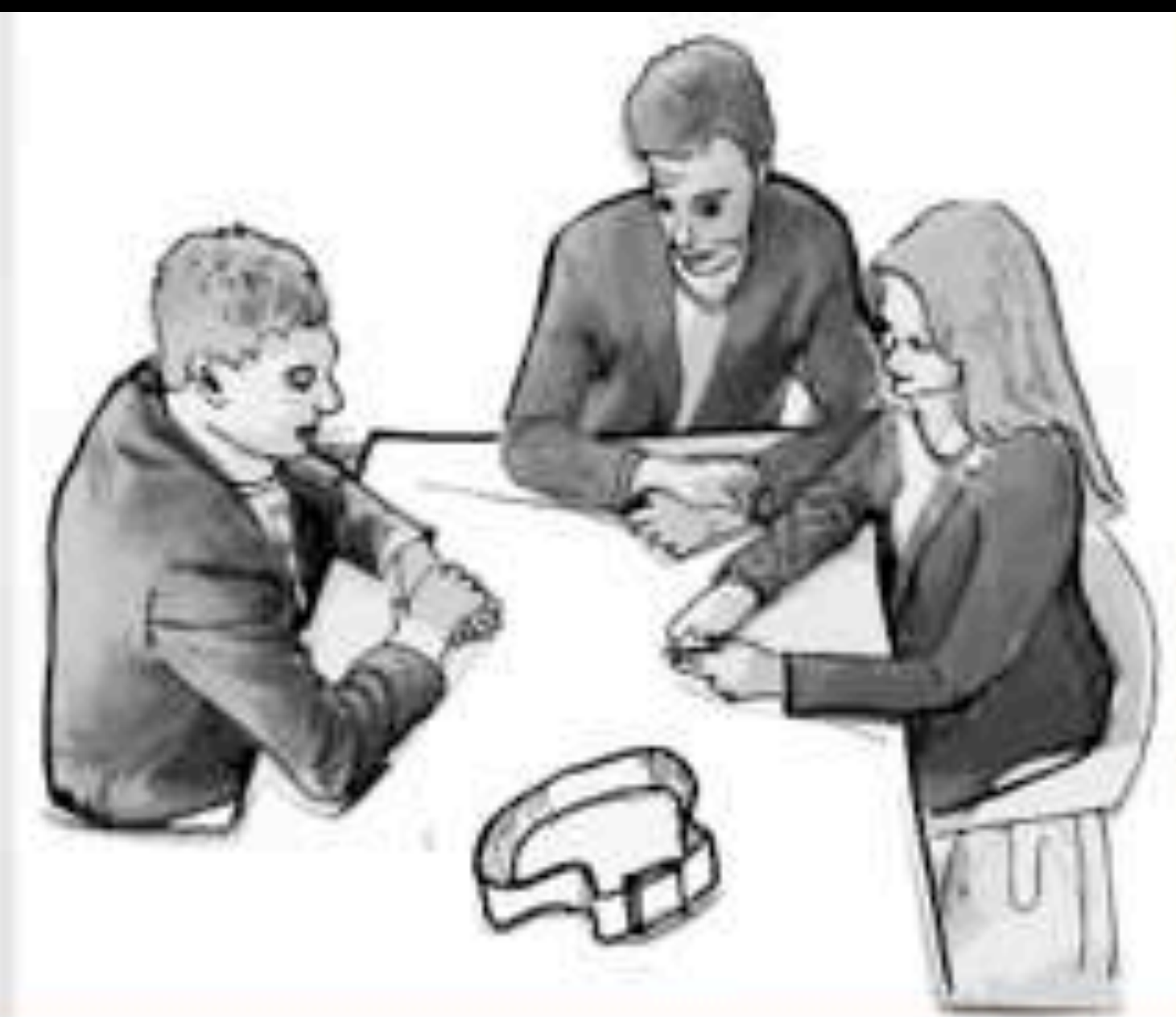

ACTS

ACTIVE AFTER STROKE

FROM SOCIONAS TO **INTERVENTION**

STAKEHOLDER-SYSTEEM en/of SOCIONA'S

Wat denkt deze persoon?
Wat zegt deze persoon?
Wat zijn de behoeften van deze persoon?

Doe dit voor alle personen.

4

THE BEHAVIOURAL LENSES

Gewoontes en impulsen

Weten en vinden

Zien en beseffen

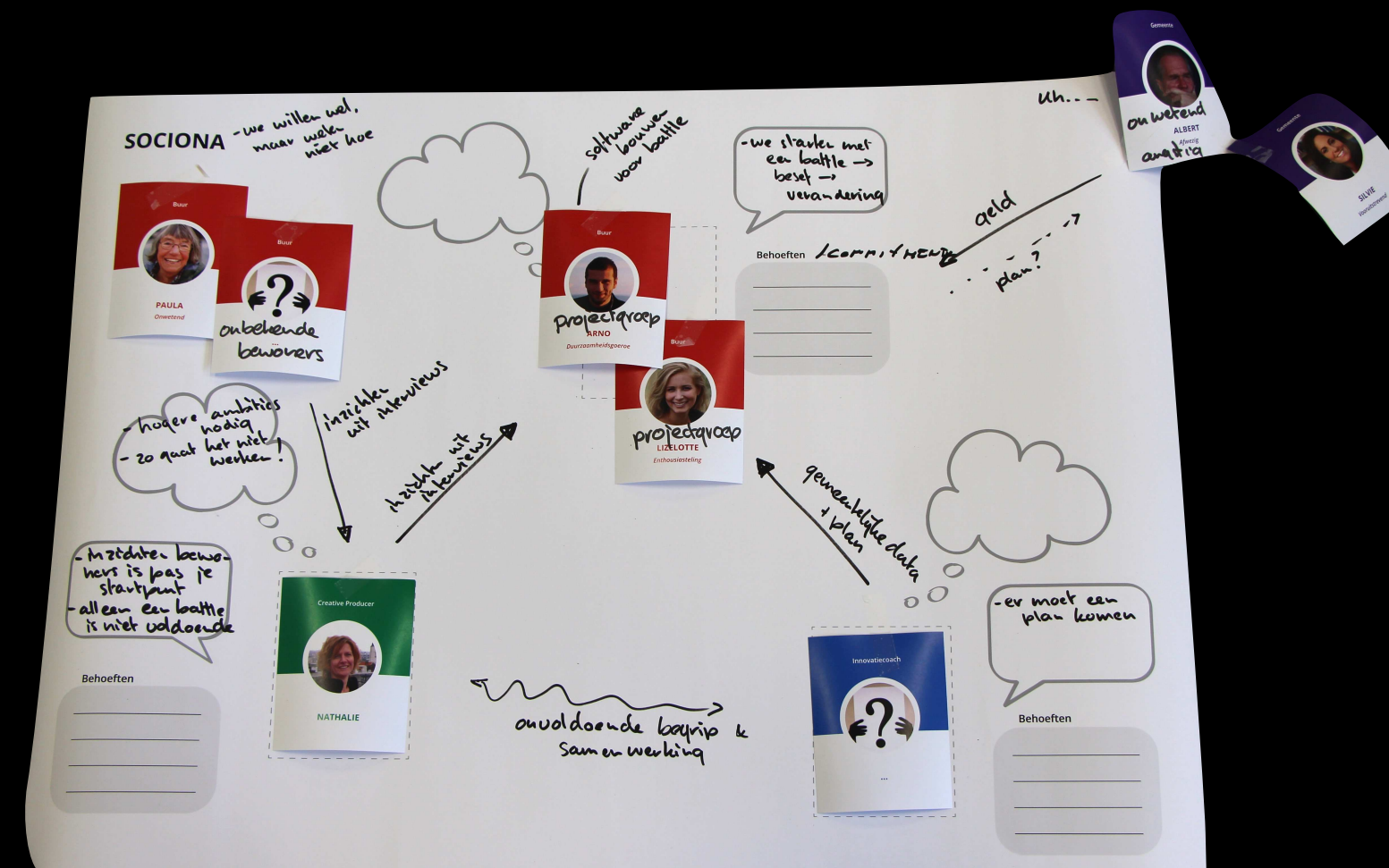
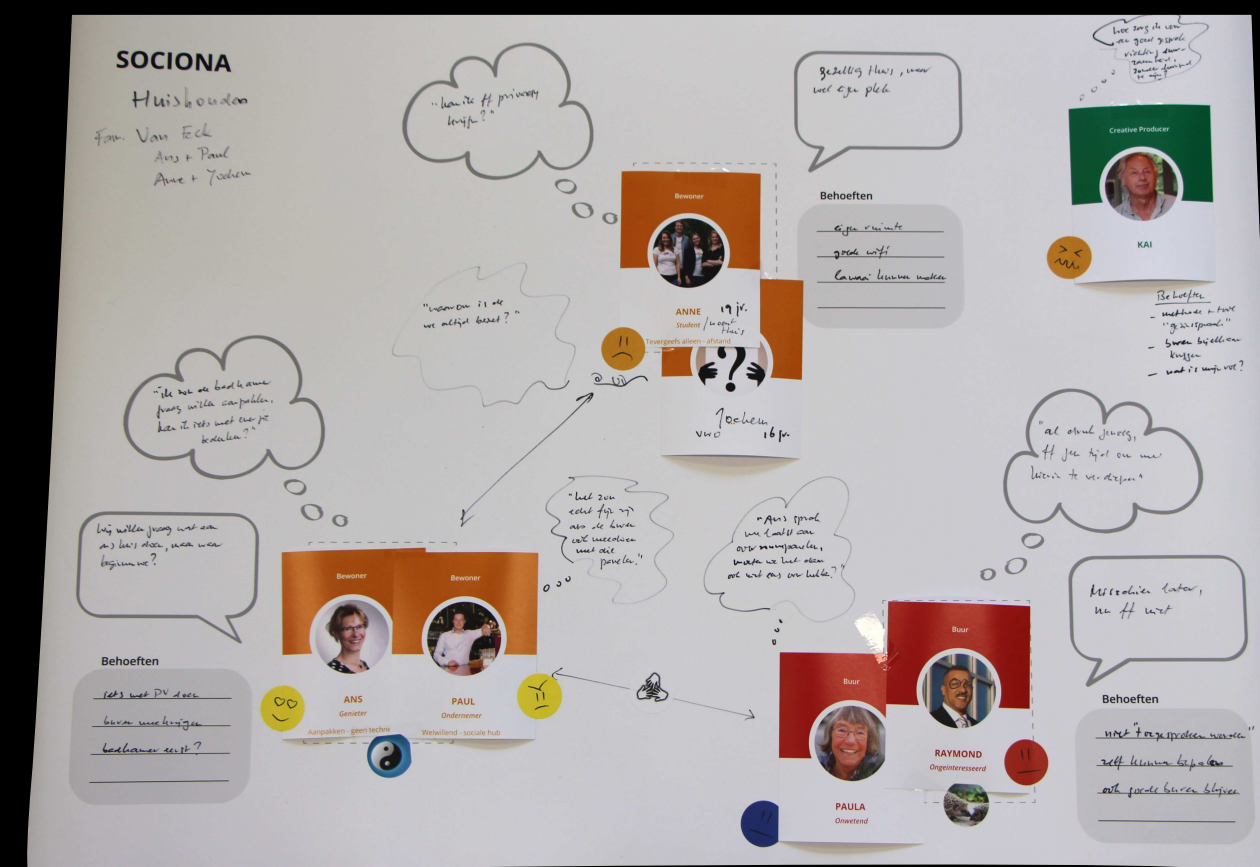
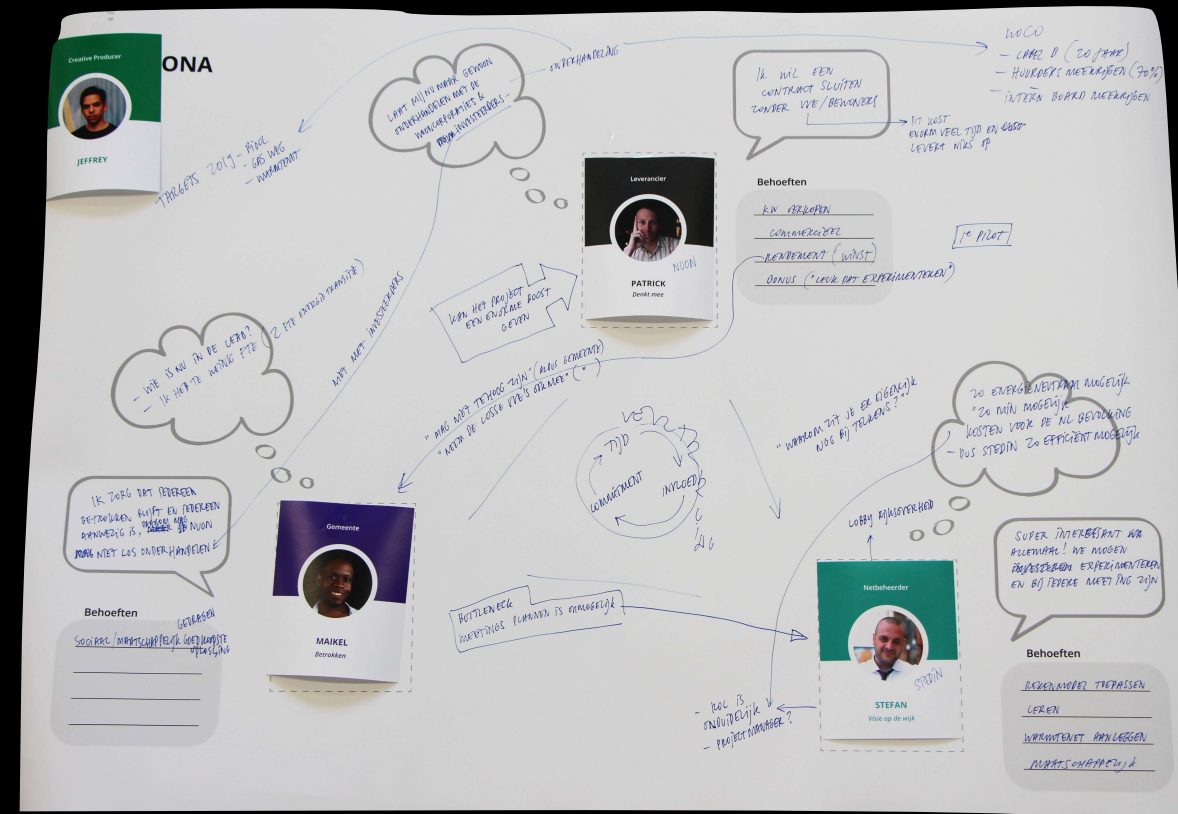

Willen en kunnen

Doen en blijven doen

Met name gericht op een "sociona" met bewoners, wat zijn de drijfveren of is juist de weerstand voor/tegen energietransitie, binnen deze vijf "gedraglenzen"? Versterken de personen elkaar of werken ze elkaar tegen? Wie zou zijn gedrag moeten veranderen? Waar liggen kansen en waar liggen uitdagingen?

**HOW CAN WE
USE SOCIONAS
EVEN MORE?**

$$3 \times 3 \times 3 = 27$$

